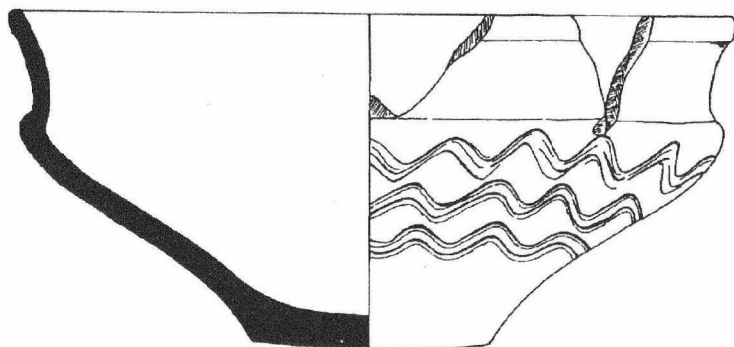

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1991

BRNO 1993

dem Abschnitt der Lausitzer Urnenfelderkultur gehörte und das eine gewährte einige kleine Scherben der Stichbandkeramik. In der Nähe des Friedhofes erfaßte der Aushub auch die Aufschüttung eines Grabes der Kultur mit Schnurkeramik. Die quadratische Grabgrube mit abgerundeten Ecken und einer Länge von 180-190 cm war in der Achse der Hauptweltrichtungen orientiert. Der gerade flache Boden befand sich in einer Tiefe von 160 cm unter dem Niveau des heutigen Terrains. Die Situation am Grabgrubenboden spricht eindeutig davon, daß das Grab sekundär geöffnet worden war; eine Agglomeration menschlicher Knochen von zwei Individuen lag in der NO-Ecke der Grabgrube. Sekundär hat man in der Aufschüttung ein Grübchen ausgehoben und darin ein Töpfchen derselben Kultur und eine beinerne Ahle deponiert. Die Keramik datiert das Grab in die Untergruppe III b der lokalen Entwicklung.

SÍDLIŠTĚ KULTURY ZVONCOVITÝCH POHÁRŮ NA POMEZÍ K. Ú. DRSLAVIC A HAVŘIC (okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slováké muzeum Uherské Hradiště

Při rekognoscaci lože nové obchvatové silnice v úseku mezi Veletinami a Uherským Brodem, byly objeveny přesně na rozmezí katastrálních hranic obcí Drslavic a Havřic v prostoru směrníku JP-39A panem J. Mahalem archeologické objekty. Následný záchranný výzkum Slovákého muzea zjistil, že lokalita náleží již dříve registrovanému místu s polykulturním pravěkým osídlením. Nachází se severně od východního cípu háje "Obora" na mírnějším k severu přivráceném svahu kolem vrstevnice 210 m n. m., na poli na levém břehu řeky Olšavy, od níž je jižním směrem vzdálena 120 m. Kartografická lokalizace: základní mapa ČSSR, 1:50 000, list 25-33 Uherské Hradiště, od východního okraje 78 mm, od jižního okraje 31 mm.

Skrývka orníční vrstvy těžkými mechanismy při hloubení trasy lože budoucí vozovky dosáhla úrovně báze podorníční vrstvy a zasáhla tak rozmezí zemědělsky kultivované části a sterilního podloží. To je tvořeno žlutou až žlutohnědou mírně jílovitopísčitou spraší, jejíž povrch se v rámci archeologické lokality nachází v hloubce 40 až 50 cm pod úrovní dnešního povrchu. Objekty byly původně zahlubovány již do podorníční vrstvy. Skrývka, zasahující hlouběji, podstatně narušila nebo i zničila koruny objektů. K dispozici pro archeologický výzkum zůstaly prakticky jen ty části objektů, které zasahují do podloží. Z jejich původního většího počtu mohly tak být zkoumány již pouze tři.

Jámový sídlištní objekt kotlovitého tvaru (pr. obvodu 146x160 cm, pr. dna 62x66 cm, hloubka od podloží 42 cm) obsahoval zlomky keramiky, část kotoučovitého závaží tkalcovského stavu, pískovcový hranolovitý brousek, drobné zlomky mazanice a úlomky zvířecích kostí. Ojedinele se vyskytly i drobné pískovcové kameny. V zásypu nade dnem se v jednom místě našla kumulace drobných vodních plžů kornoutovitého tvaru. Objekt lze charakterizovat jako spodní část zásobní jámy s přístupem od západní strany. Vzhledem k charakteru vrstevnatosti zásypu a zoologickým nálezům, nelze vyloučit jeho zánik povodní z blízké řeky doprovázený druhotným zřícením okrajů jámy na její dno a poté následným záměrným zasypáním. Z nálezů (inv.č. 229.045-229.112) upozorňujeme kromě uvedených na rozšířený okraj misky s plochou horizontální úchytkou se dvěma vertikálními otvory, nebo rozšířený okraj jiné misky s typickým červeně zbarveným povrchem.

Ze druhého, téměř zcela zničeného objektu (patrně chaty) se zachovala těsně nad sprašovým podložím část útržků dusané hliněné podlahy na ploše cca 2 m². Z ní byly vyzvednuty nálezy (inv. č. 229.113- 229.135) reprezentované tenkostěnnými okraji a výdutěmi z nezdobených zvoncovitých pohárů, zlomky misek i dalších tvarů, mazanice a pazourkové úštěpy včetně částí jádra.

U třetího objektu odpovídala nálezová situace předchozímu. Zde však, v prostoru útržkovitě zachovalé podlahy, byla navíc zaregistrována i zničená spodní část hliněné pece s množstvím dřevěných uhlíků. Nálezy (inv.č. 229.136-229.158) náleží okrajům nádob a jejich nezdobeným výdutím.

V katastru Drslavic (Pod oborou) i Havřic (Nad stavem) byly v minulosti sice objeveny sporadické stopy osídlení lidem kultury zvoncovitých pohárů, dosud však chyběly doklady trvalého osídlení v podstatě již zemědělským lidem v průběhu mladší fáze (PAVELČÍK 1982, 173), k níž se hlásí časovým začleněním zde pojednávaná lokalita. Stává se prvou toho druhu v Poolšaví.

Literatura

PAVELČÍK, J. 1982: Uherskobrodsko v pravěku. In: Uherskohradištsko, Brno-Uh. Hradiště, 169-179.

Siedlung der Glockenbecherkultur im Grenzstreifen der Katastralgebiete von Drslavice und Havřice (Bez. Uherské Hradiště). Im Raume zwischen den Gemeinden Drslavice (Flur "Pod oborou") und Havřice (Flur "Nad stavem") verlief in Zusammenhang mit dem Straßenbau eine Rettungsgrabung. Bei der Terrainabnahme wurden die meisten, in den oberen Schichten liegenden Objekte vernichtet, so das man nur drei von ihnen - eine Grube und zwei Siedlungsobjekte mit dem Rest eines gestampften Lehmfußbodens - untersuchen konnte. In einem von diesen befand sich der Teil eines tönernen Ofens. Gefunden wurde typische Keramik der Glockenbecherkultur, namentlich Schüsseln und unverzierte Becher in Bruchstücken. Diese Lokalität belegt als erste im Olšava-Raum eine Dauerbesiedlung dieser Region durch das Volk der Glockenbecherkultur.

GRÄBER DER GLOCKENBECHERKULTUR BEI TVOŘIHRÁZ (Bez. Znojmo)

MIROSLAV BÁLEK, Archeologický ústav ČSAV Brno

PETR DVOŘÁK, Archeologický ústav ČSAV Brno

JAROMÍR KOVÁRNÍK, Jihomoravské muzeum Znojmo

Bei Erkundungsflügen des Znojmoer Raumes wurde bei der Gemeinde Tvořihráz ein unbekannter Fundort entdeckt, der sowohl neue methodische Erkenntnisse über diese Prospektion, als auch ein bemerkenswertes Gräberfeld der Glockenbecherkultur gewährte. Die Lokalität befindet sich ungefähr 10 km NO von Znojmo am Flusse Jevišovka und ist auf der Grundkarte der ČSSR 1:50 000 Blatt 34-11 Znojmo durch die Koordinaten 159 mm von der S Sektionslinie und 229 mm von der W Sektionslinie gegeben.

Die eigentliche Fundstelle befindet sich auf einer sanften Anhöhe (Seehöhe 207 m) im Inundationsterrain am linken Ufer des Jevišovka Flusses, von dem sie etwa 250 m entfernt ist. Die Erhöhung erhob sich ca 50 cm oberhalb des umliegenden Terrains und war vom Neolithikum bis zur römischen Kaiserzeit besiedelt, was sowohl die Grabung, als auch die vorgenommenen Oberflächensammlungen bewiesen haben.

Die Luftbildaufnahmen deuteten an, daß es sich wahrscheinlich um Gräber handeln wird, die mit Ringgräben umgeben sind. Daher wurde hier eine Grabung eingeleitet, in deren Verlauf man insgesamt 4 Gräber untersuchte, wovon 3 von einem Graben umgeben waren. Die Grabung unternahmen wir in 3 Etappen - im Herbst 1990 (Grab 1/90), im Frühjahr (Grab 2/91) und im Herbst 1991 (Gräber 3, 4/91).

Am Boden des rechteckigen Grabes 1/90 ruhte auf der rechten Seite das Skelett mit dem Kopf nach S. In seiner Umgebung wurden Spuren einer Holzkonstruktion festgestellt. Hinter den Füßen standen 2 verzierte Becher, 1 Krüglein und eine Schüssel, in welcher ein Tierknochen deponiert war. Außer 2 Blutsteinen und 1 Abspliß fand man hinter dem Nacken zwei flache durchbogene rechteckige Goldbleche mit Öffnungen auf den schmälere Seiten. Um das Grab verlief ein Ringgraben mit dem äußeren Durchmesser von ca. 850 cm.

Am Boden des fast quadratischen Grabes 2/91 mit einer hölzernen Kammerkonstruktion befanden sich 3 Häufchen verbrannter Knochen. Außer einem Dolch, einer Armschutzplatte, einem beinernen Ring und außer 2 Hauern fand man 9 verzierte Becher, 2 verzierte Krüge sowie 1 unverzierten Krug und 1 Schüssel. Im SO Quadrant des Ringgräbchens (äußerer Durchmesser ca 800 cm) befand sich eine große Menge von Scherben und Gefäßteilen, wovon 14 rekonstruierbar sind.

Auf der Längsachse des rechteckigen Grabes 3/91 waren regelmäßig 3 Steine angebracht. Am Boden, ungefähr in der Mitte des Grabes, unter dem größten Stein, lag ein Häufchen verbrannter Knochen und daneben 3 verzierte Becher, 2 Krüge und 1 Schüssel. Um das Grab verlief ein Kreisgraben mit dem äußeren Durchmesser von ca. 690 cm.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1991

<i>Vydává:</i>	Archeologický ústav Akademie věd ČR Brno Královopolská 147
<i>Odpovědný redaktor:</i>	Dr. Jaroslav Tejral
<i>Redakce:</i>	Dr. Eduard Droberjar (vedoucí redaktor) Dr. Lumír Poláček, Dagmar Vorlíčková
<i>Překlady:</i>	Dr. R. Tichý, E. Tichá
<i>Kresby:</i>	A. Krechlerová a autoři příspěvků
<i>Na titulním listě:</i>	germánská miska ze 2. stol. z Dubňan
<i>Tisk:</i>	Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
<i>Evidenční číslo:</i>	ÚVTEI-73332
<i>Vydáno jako rukopis:</i>	450 kusů